

семасиологічними описаннями. Исследование предлагает лингвокультурологическую интерпретацию анализируемого явления с элементами синтезированного дефинитивного анализа. В работе описано изъятие номинативных сгущений основываясь на их принадлежности к определенной части речи, что дает основания для формирования соответствующих номинативных групп. Корпус номинативных единиц, которые формируют номинативное пространство исследуемого явления, представлен за принципами полевой организации. Применение контекстуального анализа удостоверяет эффективность в представлении и структурировании основных лингвокультурных характеристик исследуемого явления, а также установлении его уникальных значений. Лингвокультурологическая платформа используется для обнаружения наличия ассоциаций, ценностных характеристик и уникальных смыслов присущих исследуемому явлению в рамках определенного культурного сообщества. Второй методологический аспект предлагаемого анализа номинативного пространства моделируется лингвокогнитивным направлением исследования и предполагает привлечения принципов когнитивной семантики, фреймового анализа, сетевого моделирования, скрипирования, полевой модели с ядерно-периферийным принципом, метода установления контент-категорий и использования понятия функционально-семантического поля. Во время осуществления исследования номинативного пространства лингвокогнитивная платформа используется для раскрытия наличия когнитивных процессов, базовых схем, а также для моделирования принципов размещения номинативного материала, которые влияют на процесс вербализации исследуемого явления, кристаллизируют его семантическую и ситуативную нагрузку.

Ключевые слова: номинативное пространство, метод дефиниций, контент-анализ, фреймовое моделирование, функционально-семантическое поле.

Dunaievskia Olha. Theoretical and Methodological Principles of Nominative Space Investigation. The paper highlights key theoretical issues and methods according to which the nominative space of particular phenomenon is researched. The nominative space receives dual interpretation. The first interpretation aspect oversees the nominative space of a particular phenomenon according to the basis of its lingual and cultural studies. The set of methods used in joint lingual and cultural research involves: continuous sampling method, analysis and synthesis, systematization, descriptive method, component analysis, contextual analysis together with onomasiological and semasiological descriptions. The research offers lingual and cultural interpretation of analyzed phenomenon with the elements of synthesized method of definitions. It is described in the paper that the detachment of the nominative bundles based on "part of speech prevailing" principle contributes to the formation of definite nominative groups within the space of nomination. The corpus of nominative units of the latter is represented through principles of field organization. The contextual analysis application certifies its effectiveness in discovering and structuring of major lingual and cultural characteristics of the phenomenon under research, and furthermore it is able to spot the unique and previously undetected meanings hence the specificity of the explored culture. Lingual and cultural platform is also used to detect the presence of associations, values, and exclusive senses native to the culture it is crystallized in. The second methodological aspect of the offered nominative space under investigation is expressed through lingual and cognitive research direction that presupposes the application of methodological media of cognitive semantics, frame analysis, network-based modeling, scripting, field model with core-margin approach, content-categories method, and functional-semantic field pattern. The lingual and cognitive platform is employed as the tool for indentifying the cognitive processes, core schemata in modeling of the nominative space constituents bound to their semantic features and situational correspondence.

Key words: nominative space, method of definitions, content analysis, frame modeling, functional-semantic field.

УДК 81.33

Мар'яна Журавель, Юрій Лаврів

СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ ФАКТОЛОГІЧНОЇ БАЗИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО СЕГМЕНТА ІНТЕРНЕТУ

У статті опрацьовано принципи створення бази даних для дослідження інтертекстем, які використовуються в текстах українського сегмента інтернету, для чого проаналізовано підходи до таких понять у сучасній лінгвістиці, як інтернет-лінгвістика, інтернет-дискурс, інтертекстуальність, маркер інтертекстуальності; а також створено базу даних і програмний продукт для відображення та редагування інформації. Окрім того, наведено найпоширеніші моделі маркерів інтертекстуальності: як + дієслово мовлення (*кажуть, говорять, говориться*) – без вказівки на авторство; як + дієслово мовлення (*каже, казав, говорить, мовив* тощо) – із вказівкою на авторство; як + дієслово мовлення + прислів'я / приказка і модель як + відомо. Фактологічну базу дослідження сформовано за допомогою системи контент-аналізу Alphateka. Пошук інтертекстем здійснено за маркерами інтертекстуальності (*як кажуть; як*

казав; як каже; як говорить тощо). Заплановано комплексний аналіз інтертекстуальності українського сегмента інтернету, для чого потрібно дослідити низку параметрів, що стосуються тексту, у якому вжито інтертекстему; мовної особистості автора; формальних і якісних характеристик інтертекстеми (спосіб уведення інтертекстеми у текст, етимологія інтертекстеми тощо). Для дослідження інтертекстуальності текстів українського сегмента інтернету створено реляційну базу даних. Окрім того, розроблено програмний продукт для відображення та редагування інформації, основним завданням якого є автоматизація аналізу характеристик інтертекстем для їх комплексного дослідження. Створено таке програмне забезпечення, що дасть змогу виявляти кореляції між різними характеристиками інтертекстем. Для дослідження застосовано сучасні інформаційні технології, оскільки це дає змогу опрацювати значний обсяг фактичного матеріалу, простежити кореляції між різними характеристиками досліджуваного мовного явища. Перспективою подальших досліджень є вдосконалення бази даних, зокрема її модернізація з огляду на виявлені під час дослідження характеристики мовного явища та кореляції між ними.

Ключові слова: інтертекстуальність, інтертекстема, маркер інтертекстуальності, жанри інтернету, інтернет-дискурс, інтернет-лінгвістика, реляційна база даних.

Постановка наукової проблеми та її значення. Інтернет-лінгвістику розуміють як «поліпарадигмальну дисципліну, що досліджує типологічні особливості всіх рівнів інтернет-комунікації» [14], «...напряму у мовознавстві, що займається вивченням особливостей функціонування і розвитку природної людської мови в глобальному інтернет-просторі, вивченням лінгвістичної поведінки віртуальної мовної особистості під час комунікації природною мовою в електронному (цифровому) середовищі» [1]. Об'єктом інтернет-лінгвістики є електронна комунікація. Це комунікативна взаємодія в глобальній комп'ютерній мережі інтернет [10]. Завданням інтернет-лінгвістики, як уважає Н. Ахренова, є розроблення критеріїв відбору й аналізу величезних текстових масивів, розміщених в інтернеті; ідентифікація користувача з огляду на анонімність інтернет-комунікації; дослідження нових можливостей мови; визначити якості інтернету, які впливають на мовний репертуар і мовленнєву поведінку користувачів; лексикологічні особливості інтернет-лінгвістики; мови спілкування в інтернеті; жаргони й різні види сленгів; мова інтернет-медіа та інтернет-літератури (мережература); словотвірні особливості в інтернет-дискурсі; інтернет-лексикографія; міжкультурна інтернет-комунікація тощо [1].

Теорія інтертекстуальності досліджена в низці робіт, які сьогодні вважають класичними: Ю. Крістевої [16], Ж. Женета [36], Р. Барта [3], М. Ріффатера [26], М. Ямпольського [35], у монографічній праці Н. Фатєєвої «Контрапункт інтертекстуальності, або Інтертекст у світі текстів» [9] та французької дослідниці Н. П'єге-Гро «Вступ до теорії інтертекстуальності» [25].

О. Поветєєва відзначає, що інтернет-дискурс є рухомих, обширним і активним, окрім того, згадана дослідниця вважає, що інтертекстуальність – це одна з основних характеристик цього типу дискурсу [24]. Зокрема, інтертекстуальність українського медійного дискурсу висвітлили у своїх роботах: У. Потятиник в аспекті активності й пасивності інтертекстуальності [22; 23], з погляду постмодернізму Л. Руденко [27], Л. Якименко [34], О. Дзьобань [8], у лінгвістичному аспекті О. Рябініна [28], О. Ільченко [13]. Матеріалом дослідження слугували різні типи дискурсу: телевізійний дискурс дослідила Н. Тяпкіна [31]. Присвятили дослідження сучасним медіатекстам Л. Масімова [19], М. Пономаренко [21], М. Булах [4], Н. Сунько [30] та інші вчені.

Дослідження інтертекстуальності жанрів українського інтернет-дискурсу тільки розпочалися [5; 6; 12; 17; 18; 33] та інші. Ж. Денисюк зазначає: «...особливе значення для творів інтернетного постфольклору мають контекстні відношення, інтертекстуальність як здатність здійснювати зв'язки між текстами, де фрагменти одного тексту співіснують із фрагментами іншого, утворюючи «інші» варіанти та певний рівень знань для «розкодування» їх конотативних значень» [7]. Можна припустити, що значна частина спілкування сьогодні відбувається у віртуальному середовищі, з огляду на це, дослідження віртуальної комунікації набувають **актуальності**.

Мега статті – опрацювати принципи створення бази даних для дослідження інтертекстем, які використовуються в текстах українського сегмента інтернету.

Завданням дослідження: проаналізувати підходи до таких понять, як інтернет-лінгвістика, інтернет-дискурс, інтертекстуальність, маркер інтертекстуальності в сучасній

лінгвістиці; створити базу даних для дослідження інтертекстуальності текстів українського сегмента інтернету і програмного продукту для відображення та редагування інформації.

Як відомо, термін «інтертекстуальність» ввела Ю. Крістева 1967 р., яка на основі робіт М. Бахтіна розробила свою теорію інтертекстуальності. Як вважає дослідниця, будь-який текст будується як мозаїка цитат, адже це вбирання і трансформація іншого тексту та місце постійного взаємобміну між безліччю фрагментів [15]. У праці, присвяченій проблемам текстології, Ю. Крістева зазначає: «Ми назвемо інтертекстуальністю ту текстуальну інтеракцію, яка відбувається всередині окремого тексту. Для пізнавального суб'єкта інтертекстуальність – це поняття, яке буде ознакою того способу, яким текст прочитує історію і вписується в неї» [16]. У роботі орієнтуватимемося на визначення *інтертексту*, яке належить Р. Барту: «Кожний текст є інтертекстом; інші тексти наявні в ньому в більш чи менш упізнаваних формах: тексти попередньої культури і тексти культури, яка оточує. Кожний текст є новим полотном, зітканим зі старих цитат» [2].

Інтертекстею, услід за В. Мокієнком і К. Сидоренком, розуміємо як «міжрівневий реляційний (співвідносний) сегмент змістової структури тексту <...>, залучений у міжтекстові зв'язки». Дослідники виокремлюють три його категорійні ознаки: «1) паспортизація конкретним текстуальним джерелом, <...>; 2) стереотипізованість і відтворюваність у готовому вигляді (що не заперечує активної варіативності); 3) інтертекстуальність, тобто здатність слугувати складниками тексту <...>, маркуючи його семіотично (на рівні концептів і символів) або стилістично» [20, с. 70]. Інтертекстеми супроводжуються різноманітними маркерами інтертекстуальності, функцію яких найчастіше виконують дієслова на позначення мовлення: як + дієслово мовлення (*кажуть, говорять, говориться*) – без вказівки на авторство; як + дієслово мовлення (*каже, казав, говорить, мовив* тощо) – із вказівкою на авторство; як + дієслово мовлення + прислів'я / приказка [18]. Трапляється також модель як + відомо [18].

З огляду на специфіку об'єкта і предмета дослідження, вважаємо, що інтертекстеми належить досліджувати за низкою параметрів, як-от: жанрова належність тексту, у якому вжито інтертекстему, авторство, спосіб уведення в текст тощо.

Пошук інтертекстем відбувався за маркерами інтертекстуальності. Фактологічну базу дослідження сформовано за допомогою системи контент-аналізу Alphateka [37]. Заплановано комплексно дослідити специфіку інтертекстуальності обраної ділянки з використанням сучасних лінгвістичних технологій, зокрема створивши реляційну базу даних, у якій буде відображено: контекст; маркер інтертекстеми; власне інтертекстему; її походження; мову походження; мову поданої інтертекстеми; стильову належність; жанр тексту, з якого взято інтертекстему; різновид жанру; тип інтертекстеми; її автора/авторку; гендер автора/авторки; як вжито інтертекстему (в оригіналі чи в перекладі).

Для дослідження інтертекстуальності текстів українського сегмента інтернету створено реляційну базу даних (див. рис. 1. Модель бази даних, створеної в середовищі MS SQL Server 2016). Під час створення реляційної бази даних використано два рівні моделювання: логічний і фізичний. У базі даних побудовано такі зв'язки: – зв'язок «Інтертекстема-Автор», який відображає автора для кожної інтертекстеми. Одному авторові може належати від нуля до декількох інтертекстем. В одній інтертекстеми може бути один автор або він може бути невизначеним; – зв'язок «Інтертекстема-Тип інтертекстеми», який відображає тип для кожної інтертекстеми. До одного типу може належати від нуля до декількох інтертекстем. Та сама інтертекстема може належати до одного типу; – зв'язок «Інтертекстема-Маркер інтертекстеми», який показує маркер для кожної інтертекстеми. Одному маркеру може належати від нуля до декількох інтертекстем. Та сама інтертекстема в різних текстах може супроводжуватися різними маркерами; – зв'язок «Інтертекстема-Стиль (Жанр)», який відображає жанр та різновид жанру для кожної інтертекстеми. Одному жанру може належати від нуля до декількох інтертекстем. Ту саму інтертекстему можна вжити в текстах різних жанрів; – зв'язок «Інтертекстема-Мова», що показує мову, з якої запозичено кожну інтертекстему. Однією мовою може бути подано від нуля

до п інтертекstem. Інтертекстему в різних текстах може бути записано різним способом (наприклад, мовою оригіналу, наведено переклад тощо); – зв’язок «Інтертекстема-Текст», що відображає текст, у якому вжито інтертекстему. До одного тексту може належати від нуля до декількох інтертекstem. Та сама інтертекстема може вживатися в різних текстах; – зв’язок «Інтертекстема-Походження», який показує походження кожної інтертекстеми. Одному «джерелу» може належати від нуля до декількох інтертекstem. В одній інтертекстемі може бути лише одне «джерело».

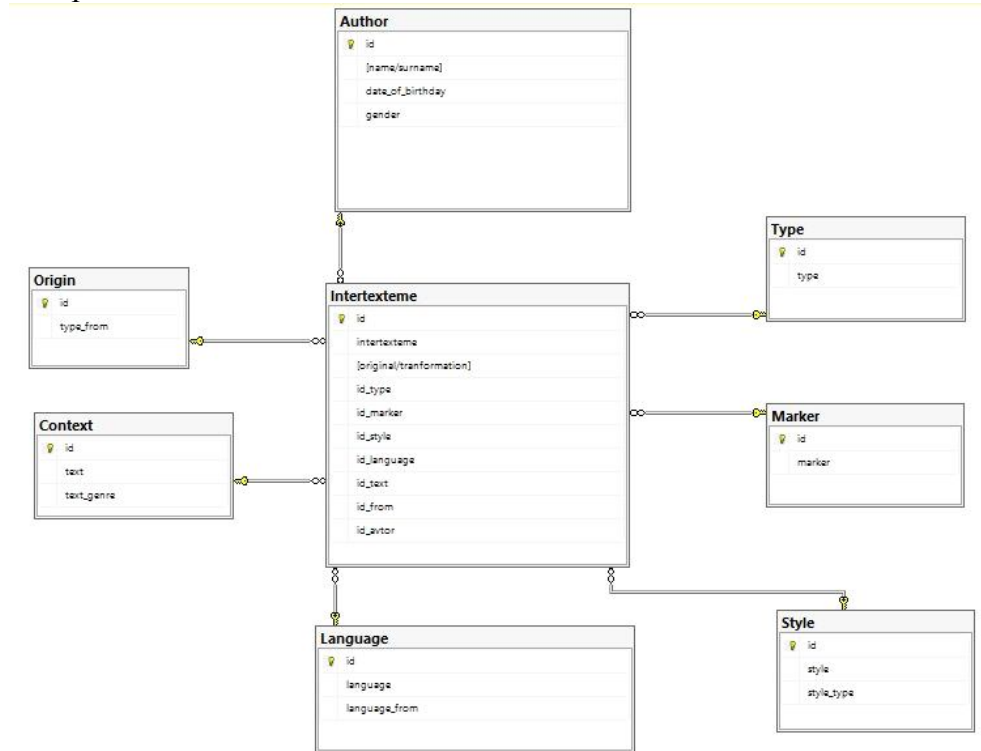

Рис. 1. Модель бази даних, створеної в середовищі MS SQL Server 2016

Основне завдання програмного продукту – це автоматизація аналізу характеристик інтертекstem для їх комплексного дослідження. Створено таке програмне забезпечення, що дасть змогу виявляти кореляції між різними характеристиками інтертекstem (Рис. 2. Інтерфейс програмного продукту).

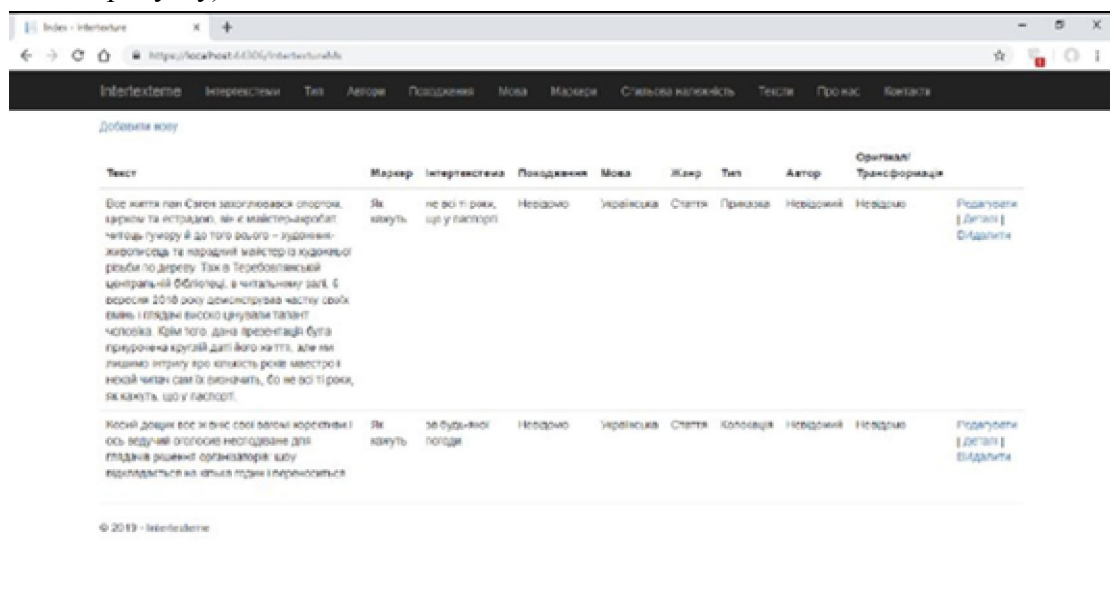

Рис. 2. Інтерфейс програмного продукту

За допомогою універсальних селекторів можна вибирати дані за певними параметрами. Наприклад, можна отримати перелік усіх інтертекстем, які належать тому чи тому авторові; усіх маркерів інтертекстуальності, що супроводжують ту чи ту інтертекстему тощо.

Під час дослідження інтертекстуальності українського інтернет-дискурсу проаналізовано підходи до таких основних понять, як інтернет-лінгвістика, інтернет-дискурс, інтертекстуальність, маркер інтертекстуальності в сучасній лінгвістиці. Для дослідження застосовано сучасні інформаційні технології, оскільки це дає змогу опрацювати значний обсяг фактичного матеріалу, простежити кореляції між різними характеристиками досліджуваного мовного явища.

Створена реляційна база даних містить такі зв'язки: «Інтертекстема-Автор»; «Інтертекстема-Тип інтертекстеми»; «Інтертекстема-Маркер інтертекстеми»; «Інтертекстема-Стиль (Жанр)»; «Інтертекстема-Мова»; «Інтертекстема-Текст»; «Інтертекстема-Походження». Окрім того, розроблено програмний продукт для відображення та редагування інформації. Для пошуку інтертекстем використовувалися такі характеристики інтертекстуальності: контекст; маркер інтертекстеми; її походження; мова походження; мова поданої інтертекстеми; стильова належність; жанр тексту, з якого взято інтертекстему; різновид жанру; тип інтертекстеми; її автор/авторка; гендер автора/авторки; як вжито інтертекстему (в оригіналі чи в перекладі).

Перспективою подальших досліджень є вдосконалення бази даних, зокрема її модернізація з огляду на виявлені під час дослідження характеристики мовного явища та кореляції між ними.

References

1. Akhrenova, N. A. 2013. "Teoreticheskiye osnovy internet-lingvistiki [Theoretical foundations of Internet linguistics]". *Filologicheskiye nauki. Voprosy teorii i praktiki philologii. Theory and practice* 10:28. <http://cyberleninka.ru/article/n/teoreticheskie-osnovy-internet-lingvistiki>
2. Bart, Rolan. 1989. *Izbrannyye raboty*. M.: Progress.
3. Bart, R. 1989. "Ot proizvedeniya k tekstu. P. Bart". *Izbrannyye raboty: semiotika: poetika*. M.: Progress. 413–423.
4. Bulakh, Mayya. 2012. "Alyuziyi ta reministsentsiyi v suchasnykh ukrayinskykh mas-mediynykh tekstakh". *Aktualni problemy ukrayinskoyi linhvistyky: teoriya i praktyka* 24:140–148.
5. Darmoriz, Oksana. 2012. "Intertekstualnist yak rysa informatsiynoi kultury". *Naukovi zapysky. Natsionalnyi universytet "Ostrozka akademiya"* 11: 82–90. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoafs_2012_11_10
6. Dayneka, Nadiya. 2016. "Intertekstualnist internet-tekstiv yak katehoriya tekstualnoyi vidkrytosti ta dialohichnosti". *Naukovyy visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seriya: Perekladnavstvo ta mizhkulturna komunikatsiya* 6:59–63. http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvxdupmk_2016_6_12
7. Denysyuk, Zhanna. 2016. "Suchasni komunikatyvni praktyky u formuvanni y poshyrenni postfolkloru". *Kultura i suchasnist* 2: 3–9.
8. Dzoban, O. P. 2011. "Zasoby masovoyi komunikatsiyi v kulturi suspilstva postmodernu". *Informatsiya i pravo*. 3: 93–101.
9. Fateyeva, Nataliya. 2000. *Kontrapunkt intertekstualnosti, ili Intertekst v mire tekstov*. M.: Agar.
10. Goroshko, E. I. 2007. *Teoreticheskiy analiz Internet-zhanrov: k opisaniyu problemnoy oblasti. Zhanry rechi*. Saratov.
11. Hayna, H. A. 2005. *Osnovy proektivamya baz danykh*. K: KNUBA.
12. Hurduz, A. 2007. "Intertekstualnist i hipertekst: problemy teorii i praktyky". *Ukrayinskka mova y literatura v serednikh shkolakh, himnazyakh, litseyakh ta kolehiumakh* 4:67–72.
13. Ilchenko, O. A. 2011. "Movnostylistychni modyfikatsiyi presy XXI st.: pryroda y naslidky". *Linhvistychni doslidzhennya* 31:157–161.
14. Kompantseva, L. F. 2008. "Internet-lingvistika kognitivno-pragmaticheskiy i lingvokulturologicheskiy podkhod". [*Internet-linguistics: cognitive-pragmatic and linguocultural approaches*]. Lugansk: Znanie Publ.
15. Kristeva Yulia. 2000. "Bakhtin, slovo, dialog i roman". *Frantsuzskaya semiotika: ot strukturalizma k poststrukturalizmu*. M.: Progress. 427–457.
16. Kristeva Yulia. 1974. *La Revolution du langage poetique*. Paris: Editions du Seuil.
17. Levchenko, Olena. 2013. *Intertekstualnist ukrayinskoho dyskursu ta sposoby yiyi markuvannya. Linhvokulturolohichnyy ta linhvoekolohichnyy pidkhid do vyvchennya odynyt movy i movlennya. Monohrafiya*. Olomouts–Ostroh: Vydavnytstvo Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiya».
18. Levchenko, Olena. 2015. "Intertekstualnist ukrayinskoho internet-dyskursu porevolutsiyonoho periodu". *Lyudyna. Kompyuter. Komunikatsiya*. Lviv: Vydavnytstvo Lvivskoyi politekhniki 60–65.
19. Masimova, L. H. 2012. "Intertekstualnist yak osoblyvist suchasnoho mediatekstu (na prykladi analizu publikatsiy hazety "Den")". *Masova komunikatsiya: istoriya, sohodennya, perspektyvy* 1:104–107.
20. Mokiyeenko, V., Sidorenko, K. 2004. *Slovar krylatykh slov i vyrazheniy Pushkina*. SPb.

21. Ponomarenko, M. 2017. "Intertekstualnist u suchasnykh ukrayinskykh ZMI: na shlyakhu do natsionalnoyi samoidentyfikatsiyi". *Rossica Olomucensia* 56(1):55–70.
22. Potyatynyk, U. O. 2007. "Intertekstualnyi kharakter suchasnoho mediynoho dyskursu". *Naukovi Zapysky. Ser. «Filolohichna»*. Ostroh. 8:39–45.
23. Potyatynyk, U. O. 2008. "«Aktyvna» i «pasyvna» intertekstualnist u media-dyskursi". *Naukovyy visnyk Volynskoho derzhavnoho universytetu im. Lesi Ukrayinky*. Lutsk: RVV «Vezha» VDU im. Lesi Ukrayinky 3:111–115.
24. Povetyeva, Elena. V. 2013. "Intertekstualnost v blogosfere i internet-kommunikatsii: retvit i repost". *Filologicheskoye nauki. Voprosy teorii i praktiki*. Tambov. 3:126–129.
25. P'ege-Gro, N. 2008. *Vvedenie v teoriyu intertekstualnosti*. M.: LKI.
26. Riffater, M. 1980. "Kriterii stilisticheskogo analiza." *Novoye v zarubezhnoy lingvistike*. Moskva. 69–91.
27. Rudenko, L. S. 2010. "Ukrayinska zhurnalna publitsystyka v paradyhmi postmodernizmu (80-ti rr. XX st. – pershe desyatylyttya XXI st.)". PhD diss., Zaporizhzhya: Klyasych. pryvat. un-t.
28. Ryabinina, O. K. 2008. "Intertekstualnist u dyskursi suchasnoyi ukrayinskoyi presy: linhvistychnyy aspekt". PhD diss., Kharkiv: Khark. nats. un-t im. V. N. Karazina.
29. Sidorenko, Konstantin. 2005. "Ot krylatogo slova k interteksteme (mezhurovnevaya proyektsiya)". *Grani slova*. Moskva. 143–148.
30. Sunko, N. O. 2011. "Intertekstualnist ta pretседentnist yak reprezentanty publitsystychnoho dyskursu (na materialy zaholovkiv anhlomovnykh statey)". *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka* 58: 208–212.
31. Tyapkina, N. I. 2011. "Intertekstualnist televiziynoho dyskursu. Naukovi zapysky Instytutu zhurnalistyky". Kyiv: KNU imeni Tarasa Shevchenka 42: 6–8.
32. Ulman, Dzh. 1983. *Osnovy system baz danykh*. Moskva: Finansy i statystyka.
33. Vasina, O. O. 2009. "Transformatsiya yavlyshcha intertekstualnosti v internet-novnyakh". *Visnyk Kharkivskoho nats. un-tu* 1(874): 14–18.
34. Yakymenko, L. M. *Postmodernyy kriz intertekstualnosti v media-tekstakh*. <http://nauka.zinet.info/28/yakymenko.php>
35. Yampolsky, M. V. 1993. *Pamyat Tiresiya: intertekstualnosti kinematograf*. Moscow: Kultura Publ.
36. Zhenett, Zh. 1998. *Figury*. M.: Izd-vo im. Sabashnikovoykh.
37. <https://alphateka.com/>

Журавель Марьяна, Лаврив Юрий. Специфика формирования фактологической базы исследования интертекстуальности украинского сегмента интернета. В статье рассмотрены принципы создания базы данных для исследования интертекстем, используемых в текстах украинского сегмента интернета, для чего проанализированы подходы к таким понятиям в современной лингвистике, как: интернет-лингвистика, интернет-дискурс, интертекстуальность, маркер интертекстуальности, а также создана база данных и программный продукт для отображения и редактирования информации. Кроме этого, представлены наиболее распространенные модели маркеров интертекстуальности: как + глагол речи (*говорят, говорится*) – без указания на авторство; как + глагол речи + пословица / поговорка и модель, как + известно. Фактологическая база исследования сформирована с помощью системы контент-анализа Alphateka. Поиск интертекстем осуществлен по маркерам интертекстуальности (как говорят; как говорил; как говорит и т. п.). Запланирован комплексный анализ интертекстуальности украинского сегмента интернета, для чего необходимо исследовать ряд параметров, касающихся текста, в котором употреблена интертекстема; языковой личности автора; формальных и качественных характеристик интертекстемы (способ введения интертекстемы в текст, этимология интертекстемы и т. п.). Для исследования интертекстуальности текстов украинского сегмента интернета создана реляционная база данных. Кроме того, разработан программный продукт для отображения и редактирования информации, основной задачей которого является автоматизация анализа характеристик интертекстем для их комплексного исследования. Создано такое программное обеспечение, которое позволит выявлять корреляции между различными характеристиками интертекстем. Для исследования применены современные информационные технологии, поскольку это дает возможность обработать значительный объем фактического материала, проследить корреляции между различными характеристиками изучаемого языкового явления. Перспективой дальнейших исследований является усовершенствование базы данных, в частности ее модернизация учитывая выявленные в ходе исследования характеристики языкового явления и корреляции между ними.

Ключевые слова: интертекстуальность, интертекстема, маркер интертекстуальности, жанры интернета, интернет-дискурс, интернет-лингвистика, реляционная база данных.

Zhuravel Mariana, Lavriv Yurii. Specificity of the Intertextuality Factual Basis Research Formation of the Ukrainian Internet Segment. The basics of creating a database for the research of intertextemes used in the texts of the Ukrainian Internet segment have been worked out in this article. For this, approaches to the following concepts in modern linguistics are analyzed: Internet linguistics, Internet discourse, intertextuality, intertextuality marker, as well as a database and software product for displaying and editing information were developed. In addition, the most common models of

intertextuality markers are given: as + a verb of speech (*as they say, as it is being said* etc.) – without indication of authorship; as + a verb of speech (*(somebody) says, (somebody) said, (somebody) is saying* etc.) – with indication of authorship; as + a verb of speech + proverb and a model as + it is known. The factual basis of the research was formed by means of the content analysis system Alphateka. The intertextemes search was done by the intertextuality markers (*as they say, as (somebody) said, as (somebody) is saying* etc.). A complex analysis of the Ukrainian Internet segment intertextuality is planned, which requires research a number of parameters, related to the text in which the intertexteme is used; linguistic personality of the author; formal and qualitative characteristics of intertextemes (the method of typing intertexteme into text, etymology of intertexteme etc.). To investigate the Ukrainian Internet segment intertextuality, a relational database was created. In addition, a software product for displaying and editing information is developed. Its main task is to automate the intertextemes characteristics analysis for their complex research. Developed software will allow you to find correlations between different intertextemes characteristics. Modern information technologies are used for research, because it enables to process a significant volume of actual material, to trace correlations between different characteristics of the investigated language phenomenon. The prospect of further researches is a database improvement, in particular its modernization, in light of the language phenomenon characteristics detected during the study and the correlation between them.

Key words: intertextuality, intertexteme, intertextuality marker, internet genres, internet discourse, internet linguistics, database.

УДК 811.111'373:323(73)

Юрій Заблоцький

КОНТЕНТ-АНАЛІЗ ТЕМАТИЧНОГО НАПОВНЕННЯ ПЕРЕДВИБОРЧИХ ПРОМОВ КАНДИДАТІВ НА ПОСТ ПРЕЗИДЕНТА США 2012 РОКУ

Політичний дискурс уже давно став невід'ємною частиною не лише політичної сфери, а суспільного життя взагалі. Суб'єкти політичної діяльності вдосконалюють засоби впливу на цільову аудиторію, а журналісти й експерти уважно аналізують, як реалізуються в комунікативній площині стратегії політиків та наскільки вони схвалюються електоратом. Передвиборчі промови кандидатів у президенти США 2012 року становлять значний інтерес для лінгвістичних досліджень із перспективи аналізу реалізації традиційних стратегій представниками різних політичних таборів на фоні складної економічної, політичної та соціальної ситуації в країні на момент виборів. Вибори 2012 року проходили на фоні непростої економічної, політичної та соціальної ситуації в державі. За таких умов, щоб утримати традиційних прихильників, заручитися підтримкою незалежних виборців та переманити прихильників опонента, кандидатам потрібно було докласти чимало зусиль, щоб знайти правильний баланс між історично характерною для них політичною риторикою та новими викликами, які постали перед американським народом. Кандидати розуміли, що від їхньої ефективності у процесі комунікації з виборцем багато в чому буде залежати кінцевий результат. Стаття аналізує передвиборчі промови кандидатів від Республіканської та Демократичної партій на пост президента США 2012 року на предмет виявлення популярних тематичних блоків та особливостей використання відповідної термінології. Контент-аналіз лексичних одиниць демонструє найбільш популярні теми в промовах кожного з політичних таборів. Пріоритетними темами протягом президентської кампанії 2012 року були економіка, політика, військова тематика, освіта та охоронна здоров'я. Порівняння кількісних результатів у різних корпусах, а також контекстуальний аналіз їхнього використання в промовах продемонстрували подібності, відмінності, а також динаміку використання цих одиниць у передвиборчих промовах кандидатів. Відмінними були не лише кількісні показники лексики, а й значно відрізнявся рівень якісного наповнення тематичних блоків лексичними одиницями.

Ключові слова: контент-аналіз, термін, політичний дискурс, кількісний аналіз.

Постановка наукової проблеми та її значення. Починаючи з 90-х рр ХХ-го століття американський політичний дискурс поступово поляризується відповідно до політичних сценаріїв двох конкуруючих політичних партій [2]. Комунікативні стратегії, тематичне наповнення та набір відповідної лексики відображають політичну картину кожного з таборів. Цей аспект американського політичного дискурсу слугував основою для досліджень ряду науковців. Аналізом передвиборчих промов представників різних політичних партій у різні періоди часу займалися П. Геррнсон [3], Т. Салкін, К. Моріарті, В. Гефнер [7], Г. Оуен,